

آبونه شرايطی

داخلي، بخارجي، هري رايچون
سنه لکي (۲۵۰)، آلتی آياتی

(۱۳۰) غروشدر .

نسخه سی ۵ غروش ،

سنه لکي ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده هائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیدر

مسلكه موافق آثار مع المنونیه

قبول اولنور، درج ایدلهین

یازیلر اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

کتابخانه

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفتقلق مجموعه اسلامیة در

صاحب و مدیر مسئول

باش محرر

اشرف اویب

محمد عاکف

اخطارات

ادرس تبدیلنده آیریجه بش

غروش کوندر لیدر

مکتوبلرک امضالری واضح

واوقوناقلی اولسی و آبونه صره

نوسروسی محتوی بولنسی

لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک

آدرسلرینلکهار السنزجه ده یازلسی

رجا اولنور

کوندر لیدیکی زمانه نهیه دائر

اولدینی واضحاً بیلدیرلسی

رجا اولنور

اتبعون اهدنم سبیل الرشاد

شیخ الاسلام افندیك پائانی

آمریقادہ ایچی علیہدارینک طرز مساعیسی و ایچی نك منی ایله تحصیل
ایتمش اولان منافعه دائر احمد امین بک ایضا خاندن سوکره اجتماعه ریاست
ایتمکده اولان شیخ الاسلام حیدری زاده ابراهیم افندی حضرتلری بزوجه آتی
بیانآده بولونمشلردر :

« ایچکینک دینی، اجتماعی نه قدر فنالی وارسه سویله دیلر. بنده کز
یالکیز شونی عرض ایتمک ایسترم که بشریتک مدارشرفی عقلمدر. نظام
عالمکده یکانه مدار دوامی خوف الله در. مسکرات ایسه بو ایکیسی
ازاله یه خادم اولدیغندن دولایی بشریتک الذبویوک دشمنیدر. شو حالده
مسکراته قارشی عالم بشریتک باجمعهم اعلان خصومت ایتمسی لازم
کلیر. بونک یکانه طریق ایسه شریعت غزای محمدیه نك احکامنه حرفیاً
رعایت در. شرع عالی سر خوشانی برنج شرعی ثابت اولان بر مسلمان
حقندمه حد شرعی اجراسنی امر ایتمشدر. مقام اجرا، اولادینی حسن
تربیه یه مجبور اولان بریدرک مقامنک عینیدر. ناصل که بریدر اولادینی
فناقدن منع ایچون جبروتهدیده وحق اقتضایددرسه ضربه بیله صلاحیتداردر.
سر خوش ده عیناً آنک کی در. ایکیسی ده خیر و شرفی فارق دکلردر.
بناء علیه چو حقی حقندمه کی اصول تربیه نك عیناً سر خوش حقندمه ده
تطبیقی لازم کلیر. اساساً بو وظیفه مقام مشیخته دوشر. الذ زیاده شایان
شکران عد ایستدیکم جهت علمای ابدان اولادیانک ال بر لیکله بوبلای
عظیمک دفعنه تشبث ایتملیدر. عموم رفقای کرامه بو جهتله عرض
شکران ایلمر و مقام مشیخت و اجرانک وظیفه شرعیسنی ایفا خصوصندمه
بویوک مظاهر تکر کوستره چک اولان بویله بر جمعیتک تشکلندن طولایی
اسلامیت نامنه افتخار ایدرم. همان جناب حق جمله منزی موفق بالخر
بویورسون .»

هیئت اداره یه بزوجه آتی ذوات انتخاب اولمشدر :

ریاست فخریه یه شیخ الاسلام ابراهیم افندی حضرتلری، ریاسته دو قنور
امین پاشا، ریاست ثانیه یه مظهر عثمان وحسین کاظم بکر، وزنه دارلغه تحسین
و کاتب عمومیلکه ایسه دو قنور شکری حازم بکر. هیئت اداره اعضالغه
حق شناسی وغالب پاشارله امین، ولید، طلحه، اشرف ادیب، میلاسی
اسماعیل حق، از میرلی اسماعیل حق، دو قنور توفیق رشیدی، حمداء، غالب
حق، فرید، صالح، خلوصی بکر انتخاب اولونمشلردر .

طلبه علومده حرکت فکریه :

مدارسک حیات و مماتی عرفه سنده

مدرسه لر طلبه ایچون می، بوقسه مدرسه لر ایچون میدر ؟

باب مشیختده مدارسک اصلاح و تعالیسی اسبابی استکمال ایچون
مستشارلغک تحت ریاستده بر قومیسون تشکل ایتمش و مذکور قومیسون
طرفدن مدارسک بالعموم هیئت تدریسیه و تعلیمیسنه بو خصوصده
لایح اولان فکر لرینی بیله یرمه لرینی مشعر برر تذکره کوندرلشددر.
قومیسونک ارسال ابتدیکی تذکره لره پروغزامنک برر عینی ربط
ایدلیدیکندن استهداف ایدیلن غایه نك، تمامیله دکلسه ده، بویوک بر قسی

غزته لرده او قومقده اولدیغمز وجهله نهایت بوتربیه لر،
تدبیرلر قطعی آثارینی کوسترمش و مجلس مبعوثانلرنده اکثریت عظیمه
ایله قبول اولونمش قانونلره ایچی لرك هر در لوسنک اعمال و ادخالنک
ویبع واستعمالنک منعه موفق اولمشدردر .

ایشته بزده ایچی لرك قطعی صورتده رفعه موفق اولق ایچون
هر در لو مشروع طریق لردن چالشمق الزم اولور. باخصوص رأس
کارده بولونان کسه لریمزک، مأمور لریمزک، منور لریمزک ایچی استعمالنک
کناه و مضر اولدینی کی شرف و حیثیه، ناموس و انسانیت منافی
اولدینی بیله رك ترک ایتملری و شمدی یه قدر اولدینی کی عوامه،
کویلولره سوء مثال اولمایوب حسن مثال اولغه عزم و همت ایتملری
اک مهم تدبیر لردن در. ایچی اخلاق و ناموسه مخالف اولدینی ارباب
علم و حکمت نظرندمه ارتق تحقق ایتمشدر. علناً و کف ایچون ایچمک
شویله طورسون، طیب توصیه سیله بر مقدار ایچمک لازمکسه بیله
کسه نك کورمه چکی برده ایچمک، معیبات دن برشی ارتکاب ایدیور
اولدیغه دائر سوء ظن حاصل ایتمک دن احتراز ایدلمک لازمکله چکی
قبول ایدلمشدردر .

شکره اطبانک ارتق شمدی یه قدر یابدقلمی کی ایچی لردن فلان
جنسی قوت در، ویا آز مقدارنده ضرر یوقدر کی علم طبک قبول
ایتمدیکی سوزلرده، و صایاده بولونماملری ده پک لازم در. حاصلی ایچی-
لرك هر نوعی حرام در، مضر در، عیب در، شرف انسانی یه مخالف در.
عیب اولماسنک اک مهم دلیلده عقلی ولو موقت ویا از یحقی دخی
اولسه حال طبیعی دن اوزا قلاشدر میسی در. ایشته حکما انسانک یکانه
مدار شرف و تمیزی اولان عقله هر نه صورتله اولورسه اولسون طوقو-
ناجق بر حاله راضی اولمانک شرف انسانیته مضر بر حالی ارتکاب دیمک
اولاجتنه بناء ولو جزئی مقدارده اولسه ایچی استعمالی ناموس
و حیثیت انسانی یه مخالف کورمکده درلر .

برده بعضیلری « بن ایچی ایچرسم ضرری بکادر. بشقه سی نه-
قاریشیر؟ » دیرلر، حالوکه بوسوزده طوغزینی دکلدر. ضرری یالکیز
فاعله منحصر قالان هیچ بر سیئه یوقدر. هله ایچی نك ضرری تماماً
عمومی در. مثلاً ایچی یوزندن حاصل اولان خسته لقلر، جنتلر،
جنايتلر سیبیله خسته خانلر، تیمار خانلر، نجس خانلر بولونیدر مق دن
متولد زحمتلر، مصرفلر هپ ملتک عموم نك اوزرینه یوکلنمش اولدینی
کی بنه ایچی سیبیله ورم اولش کسه نك بالغاملریله هر کسک اولدینه
ورم سرایت ایتمسی ایچی دن متولد مضر تکرک یالکیز استعمال ایدنه
منحصر قالامابه جفتی اثبات ایدر .

بناء علیه ایچی علمنده چالشمق هر کسک وظیفه سنو در. هیتمزک
بو جمعیتک اعضاسنی تکثیره، مقصد تأسیسسنده موفق اولماسنی تأمینه
چالشمق بورجزددر. جناب حق موقیت احسان و بویله جمعیتلرک
امثالی تکثیر بیورسون دهاسیله ختم معروضات ایلمر .

غيب اولمشدر . چونكه مدرسینك اكثرینى مدارسده نلراوقوندينى بيلمیور .

**

مدارس حقنده کی افکار :

بوکون اساسلی ایکی جریان موجوددر : (۱) حال حاضری اصلاح (۲) آلتی سنه اولکی حاله ارجاع . قیصهجه تعبیرله یا فلاح ، یا افلاس . معالاسف ایکنجی فکرک طرفدارلری ده وار ، همده آز دکل . کورولیورکه شوکونلرده مدارسک حیات و معنای موضوع بحث اولمقدهدر . بزواسکی اصولک سقامتی حقنده اجاله قلم ایتکی زاند عدایدردک . فقط متشکل قومیسونک اکثریتی بوفکرده اولماسی وحق بونک قرار اعدادی به اقتزانی نزی قوشقولاندیردی .

مدارسک تشکیلاتدن اولکی حالی : « هوالباقی » سی اکسیک مزار طاشی ایدی . شیمدی او حاله افراغی بر « هوالباقی » علاوه ایتکدر .

مستشرقلردن برینک وقتيله جرائد یومیه دن برنده انتشار ایدن « تورککریک عربجه او قوماسی » عنوانلی مقاله سنده : « تورککرونیش سنه عربجه اوقورلر . اجازت آلدقندن سوکرا اله ابن رشدک کتابی ویررسک بن بونی اوقومادم دیرلر . عربجهده قونوشامازلر . بن درت سنده عربجهیی اوکرندم واین رشدی آکلایورم » دییور . بومسکت سوزلرک قارشیسنده هانکیمز برشی دیه بیلیرز ؟

مقصد عالم یتشدرمکسه اوج درت سنده عربجهیی اوکره نلرک فصل اوکرندکرنی آکلایوب عینی اصولی بوراده تطبیق ایتلی . بونک ایچونده تشکیلاتی بوزمنه حاجت یوق . چونکه اسکی تشکیلات محصولارینک عربجهیی نه قدر بیلدکرنی یقیندن هرکون کورییورز .

**

اصول عتیقه چیلر : حال حاضرده کی بویوک علمانک ؛ جامع اصولی یادکاری اولدقنلردن مذکور اصولک دوغرولقنه ؛ ابتداء خارج وداخل طلبه سنک هیچ عربجه آکلامادقنلردن تشکیلاتک اکر بایکنه قائل اولیورلر .

اسکیدن یکریمی بش اوتوز بیک طلبه موجوددی . بوموجوددن بزه یادکار اولهرقی برنجی صنفدن قالان علماء تمدا ایدیله جک اولورسه آنجاق اون ایکی ویا اون بشدر . علی الحساب بیلی بو ایسه اسکی اصولک دوغرولقنه دکل ، سقامتنه دلیلدر . چونکه برنجی صنفدن لااقل اوچبیک علماء چیقملی ایدی . حالبوکه میدانده کیم وار ؟ ... / خارج وداخل طلبه سنک عربجهیی آکلاملارینک سینی ایسه ، تشکیلاتده دکل ، تعقیب ایدیلن اصولده یعنی اکاره سزلکده ، یکی کسوه آتنده اسکی ذهنیتک حالا حکمران اولسنده آرامیلدر .

ذکر ایدیلن اسقولاسنیک اصولی تکرار آچیقندن آچینه تطبیق ایتکده ممکن دکلدر . احیاسی ایچون اوغراشمق ایسه تامیله صوفومش

بر اولویه تنفس صنایعی یایمق دیمکدر . چونکه حقیقی آرتق مدرک اولان طلبه آره سنده اصول مذکورده درس اوقویه جق همان کیمسه یوق کیدر . چیقسه چیقسه هر صنفدن نادر وبلکه بر قاچ نوادر چیقار . فرض ایدلمک - معاش ویا بیک طولایسیله - اوقویه جق طلبه بولونسون ؛ فقط اکثریت عظماسی ظاهر اطلبه اوله جق ، حقیقه دکل . بو ماهیتده کی طلبه دن نه بکله نیلور ؟

فکرارتجماعک غلبه سی تقدیرنده مهم بر مسئله داها قالیورکه وارده بر ایکی مدرس استنا ایدلکدن سوکرا دیگر درسعاملرک اوقوتاجق طلبه یی اجرتله تدارک ایتک مجبوریتنده قاله جقنری در . چونکه بویکیرک درسنه ایستکیله دوام ایدجک مدرک بر طلبه بولنه ماز . بونک ایسه نه قدر بویوک مجذورلری داعی اوله جقنی آزاده بیاند . علمیه انحطاطنک مختلف شایتلری آراشدیریله جق اولورسه الک کوزه چاربان سبب بو مسلکک روحانیت شکلنده ترسب ایتدیریلک ایسته نمسی در . حالبوکه اسلامیتده روحانیت وجسمانیت یوقدر .

**

اسکی اصولی سلب ایتدکدن سوکرا ایچنده بولوندیغمز تشکیلاتک اصلاحی قالیور . بونک ایچونده آوروپانک برنجی صنف فیلسوفلردن « تولستوی » نک « دهاتک خاطرینه کلین آحادک مفکره سی اشغال ایده بیلیر » قولنجه رشیم حالنده بولان تشکیلاتک آناخطلارنی چیزملک ایسترم :

(۱) — طلبه ابتداء خارج دن چیقنجهیه قدر هر بجهیی مکمل بر صورتده تکلم ایده بیللملی . بونک ایچونده تعقیب ایدیله جک اصول پراسیق اوللی . مدرس لر یکی اصوله واقف اهل لساندن انتخاب ایدیللی . (۲) — هر خانکی بر درس اولورسه اولسون درس وکالتی طرفندن تعیین و تحدید ایدللی .

(۳) — علوم ریاضیه آرا بسنده بوغولوب قالان ابتداء داخل طلبه سنی مذکور علومی تغیل و فلسفه کی آغیر درس لری صحن قسنه نقل صورتیله بولوندینی وضعیتدن قورتارارق عربجهده « ملکه » حاصل اوله جق بر درجهده یتشدرملی .

(۴) — هر قسمده هیئت تدریسه ارباب اختصاصدن اوللی . ایستدر رسام اولسون ، ایستراولسون . شو قدرکه اختصاص بولوندینی تقدیرده درسعام ترجیح ایدللی .

(۵) مدارسک آتینسی تأمین ایتلی .

(۶) اهلیتلی مفتش لر واسطه سیله صیق بر تفتیشه تابع طوبتللی . (۷) بوتون نظر لر ابتداء خارج برنجی صنفنه توجیه ایدیله رک برنجیدن ترفیع صنف ایدن طلبه لکه نه کی قائلصی وارسه ایرتسی سه بر طرف ایتک چالیشملی .

(۸) فقرات حقنده « طلبه علوم » جمیتک بالعموم طلبه نک آراسنه مراجعتله حصوله کتیردیکی تشکیلات نظر دقندن دور طوبتلاملی .

**

تدریس و تدریس مع الاسف عکس الامل والعمل نتیجہ را ویرمکن قوزتیلہ میرق ترک دیار ایدہ رک کان بیکلرجه شبان امته ناقابل تلافی ضرر لر تحمیل وسینہ مجروحلرینہ یک آجیقلی مقدرات تودیم المشردر . بو آجی واوزون ، ضررلی تجربہ لردن متنبہ اولوق قوتی آلان طلبہ علوم نہایت طویلانوب بیک فدا کارلقہ بر « طلبہ علوم جمعیتی » وجودہ کتیرہ بیلدی ، ایکی سنہ حقوقی مدافعہ ، ضررلرینی تلافی ، وظیفہ سنی حسن ایفا یولندہ نہ قدر چالیشمق لازمہ او قدر چالیشدی و الان دہ چالیشمققدہ در . ایشتہ بو جملہ دن اولوق مدارسک حیات حاضرہ سندنہ کی کوردیکی نواقصک ، حیات عرفانی لایق اولدینی مجرادن تحریکہ قطعاً صالح اولدینی بالتجربہ کورمش و بلا اہمال اصلاحنہ قانع بولنمش اولدیندن مجلس عالیترینہ طلبہ علوم اسلامیہ واحکام شرعیہ نکر روح فردی واجتماعیہ بحق تجلیسی و اخلاق و تربیہ محمدیہ نکر وجدان امته افاضہ سی ایلہ اسلاملی ؛ جمعیت بشریہ نکر اہنک حیات و مجرای سعادتہی بالفعل تدویر ایدہ جک بر موقع حا کہ اصعادمظہریتنی تأمیندر . بو کا کاهو وصول ، مدارس اسلامیہ نکر علوم عالیہ و علمہی وقنون مدنیہ حالیہ و آتیہ شہراہندن و تکمیل و اختصاص مجرا لردن ضرورینہ وابستہ بولندیندن سینہ سندنہ بسلہ دیککی کنج دماغلرک دینی ومدنی احتیاجات حالیہ و آتیہ لرینی تطمین ایدہ جک بر صورتہ کمال اہتمام وجدیتلہ تعلیم و تعلملری تحت وجودہ در . بناء علیہ تشکیلات حاضرہ ایلہ اداره اولنان مرکز مدارسندنہ علوم شرعیہ اساسیہ و فرعیہ دن ماعدا واجب التحصیل فنون والسنہ اجنیہ نکر قبولیلہ مدت تحصیلہ نکر دہ اون بش سنہ اولمسنہ لزوم کورلدیکندن ہربری اوچر سنہ نکر دورہ تحصیلیہی حائر اولوق اوزرہ (احضاری ، ابتداء خارج ، ابتداء داخل ، سخن ، متخصصین) نامیلہ بش قسمنہ تفریق و برر مدیر عمومیہ تودیع ایلہ یہرک و ہیئت مجموعہ سنیہ (مدرسه الاسلامیہ) عنوانی ویریلک و عین زماندہ یالکز بومدرسہ ہ ہاند و ہر قسمنہ مخصوص اولوق اوزرہ برر علامت فاروقہ احداث و لیلی طلبہ سنی اطعام ، اسکان و الباس ایلمکہ برابر سخن قسمندن مأذون اولانلرہ طشرہ ، و متخصصیندہ ا کمال تحصیل ایدنلرہ دہ استانبول رؤس اعطاسی و بوندن ماعدا اہلترینہ کورہ مکاتب رشدیہ ، اعدادیہ ، عالیہ دہ علوم اسلامیہ معلمی اولوق حتی و اوچوزا و توزاوج سنہ سی مبعوثاننک مدارسہ بخش ایش اولدینی حقوقک عیناً اجراسی و الحاصل دہا عمومی برتعبیر ایلہ حیات شخصیہ لرینک تفیضی و عوامل معیشتلرینک حسن تدویرینی و وظائف دینیہ و ملیہ لرینک کمال امنیت و متانتلہ اجراسی ملاحظہ ایدہ رک برر مخرج تثبیت و تأمین ایدیلیدر .

اشبو مدرسه اسلامیہ قید و قبولدہ بغایت اعتنا ایدیلہ رک احضاری قسمنہ قبول ایدیلہ جک طلبہ نکر تحصیل ابتدائی ای کمال ایش اولملری ویا او درجہ اہلترینی بالامتحان اثبات ایملری . دیگر قسم ویا صنفلرہ کیرہ جکلر ایچون دہ برصنف اشاعی درس لردن اعلا درجہ دہ امتحان ویرملری و عین زماندہ معاینہ طیہیہ تابع طوتولہ لری

شو ذکر ایدیلن اساسات تطبیق ایدیلکی تقدیردہ بش آتی سنہ ظرفندہ مکمل بر پروگرام الدہ ایدلش اولور . اگر خلاف مأمول جامع اصولنی احیایہ تثبیت ایدیلرہ فایح زماندنبری دوام ایدن بو علم عالمنک دنیاسنی دکیشدیردینکندن طولانی « انا لله وانا الیه راجعون » دیوب برر فایحہ او قوروز .

حسن طلبہ سندن

۱. شکر

طلبہ علوم جمعیتک لایحہ سی

طلبہ علوم جمعیتک اصلاح مدارس حقندہ مجلس مبعوثان علمیہ انجمنہ ویردیک لایحہ صورتی در :

دین اسلام کہ حیات عمومیہ بشریہ نکر عمدہ مدنیہ ، شہراء فیض و شمس سعادتیدر . اہل اسلام بونک مجاہد و نکہبان اموری ، علوم شرعیہ دہ قوانین مشیتی در . بو قوانینک جہت نظریہ سی مؤسسات علمیہ ، جہت علمیہ سی دہ ہیئت اجتماعیہ اسلامیہ مودوع و موروثدر . ہر ایکی طرفک اہنک حرکت و فعالیتنی محافظہ و استہداف ایدلکری غایہ متحدہیہ ایصال وظیفہ سی ، خاصہ حکومت جلیلہ اسلامیہ مودوع بر امانتدر . شو حالدہ بو یولدہ کی عزائمی اقتحام و وظیفہ ارشادی حسن تدویر و ایفاء مجاہدہ مادیہ و معنویہی تکفل ایلہ جک زمرہ لرک معلم اموری ، امام حرکتی مؤسسات علمیہ دن طوغہ جق ارباب فیض و کمال و متخصص افکار دور اندیشان اولسی ایجاب ایدر . بناء علیہ مسلك علمیہ نکر مکتب فضیلتی ذیمک اولان مدارس اسلامیہی ؛ حیات علمیہ اسلامیہ نکر ناظم اقبالی و روح امتک کہکشان استقبالی اولہ جق بر مؤسسہ فعالہ حالہ افراغہ لزوم شدید واردر .

ثبوت ، مدارس اسلامیہ دن طوغان ماضیہ دہ کی او شمسوس عرفاندر کہ ؛ سلطنت سنہ عثمانیہ نکر - ادامہ اللہ تعالی الی یوم القیامہ - تاج معلاہی خلافتلہ تربید شعشعہ سنیہ ، تنفیذ معدلتہ ، توسیع سلطنتہ خدمت ایلہ مادتا بو ایکی اریکہ حقنموننی یکدیگرینک شہنال اعتلاسی ، سلاح مدافعہ سی اولہ جق بر موقع رحینہ اصعاد ایلمش و اونک شانہ بو کی بیچہ ایدمون خطرات و معالیات اتحاف ایلمشدر . ایشتہ بو حقیقتہ بناء در کہ تاریخ ؛ عثمانلی سلطنتنی پادشاہلرینہ ، پادشاہلرینی دہ علماسنہ مدیون شکران برر موقعدہ کوستریر .

« معرفت التفاتہ تابعدر ، مشتریسنز متاع ضایعدر . » مصداقجہ تدریجاً حیانتدن ، ضیاء فیض و عرفاندن ضایعات ویرمکہ باشلایان او دارالعرفانلرک ، او مؤسسہ مرصوصہ لرک حائر اولدقلری اہمیت و قیمت ذاتیہ لری دور مشروطیتدہ تقدیر ایدیلکہ باشلانیلش و بالنتیجہ مدارس اسلامیہ دہ برطاقم اساسی و فیضنک تشکیلات و اجراءتہ کرمی ویریلش ایدی . فقط بتون بو یاپیلان فدا کارلقرہ رغماً متناقض اجہاد شخصیلرہ ، اجراءتہ مأمور ایدیلن عضولرک عدم اہلیت ولیاقتلری یوزندن ؛ تثبیت ایدیلن اساسات و تطبیق ایدیلن اصول